

Fredagsprat med Statsforvalteren

Hanne Reitan Øksnes, underdirektør

Grethe Lindseth, sosionom

Anne Mette Apeland, jurist

Daniel Bergamelli, jurist

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

25.10.2024

EØS-borgeres rettigheter til sosiale tjenester

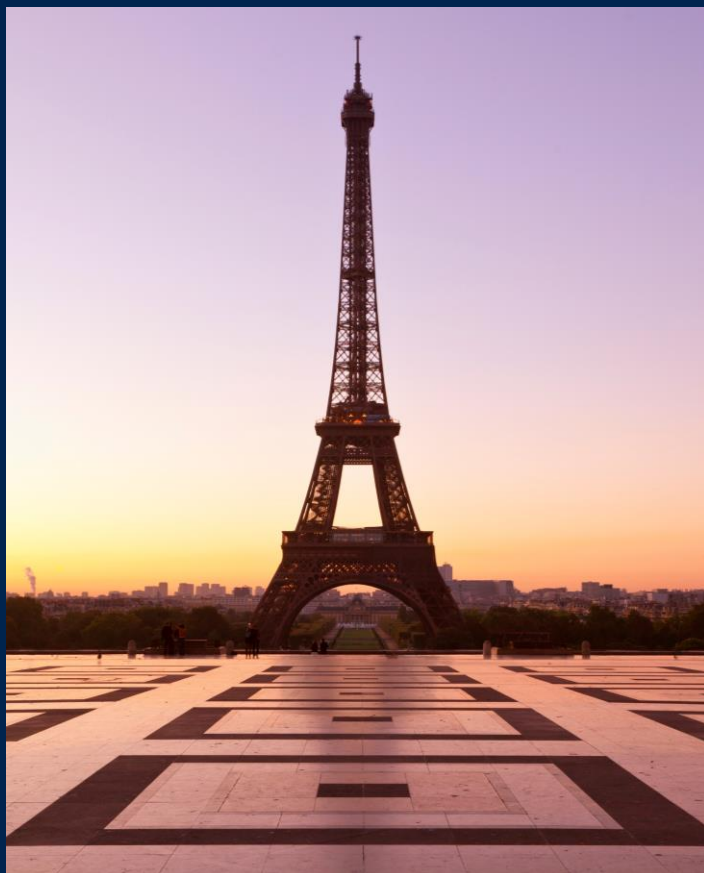
- Ny vurdering fra Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Lovlig opphold og fast bopel

Månedens tema:

Ny forståelse av EØS-borgeres rettigheter etter sosialtjenesteloven

1. Utenlandske statsborgeres rettigheter etter sosialtjenesteloven – hovedregel og unntak
2. Lovlig opphold – hvordan kan det dokumenteres?
3. Bopel – når skal det vurderes, og hvordan?
4. Håndtering av saker med utenlandske statsborgere i praksis

Hovedregel

«Lovens bestemmelser om tjenester gjelder for alle som oppholder seg i riket.»

Sosialtjenesteloven § 2 første ledd første punktum

Unntak

«Kongen kan gi forskrifter som begrenser anvendelsen av loven til personer som ikke er norske statsborgere, eller som ikke har bopel i riket.»

Sosialtjenesteloven § 2 første ledd andre punktum

Forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge

1. Personer som har lovlig opphold, men ikke bopel i riket
2. Personer som kan få statlig innkvartering
3. Personer som er bosatt i en kommune som får integreringstilskudd
4. Personer som ikke har lovlig opphold

Lovlig opphold

Norske statsborgere

- Alltid lovlig opphold

Nordiske statsborgere

- Lovlig opphold (hvis ikke utvist)

EØS-borgere (og familiemedlemmer)

- Oppholdsrett
- Oppholdstillatelse

Tredjelandsborgere

- Avledet oppholdsrett (hvis familiemedlem av en EØS-borger)
- Oppholdstillatelse

Oppholdsrett for EØS-borgere

-
1. Alle (inntil tre måneder)
 2. Arbeidssøker (inntil seks måneder*)
-
3. Arbeidstaker/selvstendig næringsdrivende
 4. Beholdt status som arbeidstaker/selvstendig næringsdrivende
 5. Tjenesteyter
 6. Selvforsørget
 7. Student
- Familiemedlemmer til EØS-borgere

Hvordan dokumentere lovlig opphold?

Norske statsborgere

- Trenger ikke å dokumentere

Nordiske statsborgere

- Trenger ikke å dokumentere

EØS-borgere (og familiemedlemmer)

- Dokumentasjon på oppholdsrett
- Oppholdstillatelse
 - Oppholdskort
 - Vedtak fra utlendingsmyndighetene
- Kontakt UDI

Tredjelandborgere

- Oppholdstillatelse
 - Oppholdskort
 - Vedtak fra utlendingsmyndighetene
- Kontakt UDI

Dokumentasjon på oppholdsrett (1/3)

- Registreringsbevis
- 1. Inntil tre måneder**
 - Gyldig ID-kort eller pass
 - 2. Arbeidssøker**
 - Gyldig ID-kort eller pass
 - Utskrift fra DUF om overholdt meldeplikt
 - 3. Arbeidstaker/selvstendig næringsdrivende**
 - Dokumentasjon på ansettelsesforholdet
 - Dokumentasjon som sannsynliggjør selvstendig næringsvirksomhet

Dokumentasjon på oppholdsrett (2/3)

4. Beholdt status som arbeidstaker/selvstendig næringsdrivende
 - Legeattest
 - Dokumentasjon på tidligere arbeidsforhold
 - Dokumentasjon på ufrivillig arbeidsledighet
 - Registrering som arbeidssøker
 - Dokumentasjon på opptak til yrkesrettet utdanning + en beskrivelse av sammenhengen mellom utdanningen og tidligere jobb
5. Tjenesteyter
 - Oppdragskontrakten

Dokumentasjon på oppholdsrett (3/3)

6. Selvforsørget

- Sykeforsikring
- Dokumentasjon på tilstrekkelige midler til underhold

7. Student

- Sykeforsikring
 - Dokumentasjon på studieplass
 - Egenerklæring om selvforsørgelse
-
- Familiemedlemmer

Tilstrekkelig tilknytning (bopel/fast bopel)

Når skal vi ikke vurdere tilstrekkelig tilknytning (bopel/fast bopel)?

- Personer uten lovlig opphold
- Personer omfattet av forskriftens § 1 tredje ledd
 - Nordiske borgere
 - EØS-borgere med oppholdsrett etter utlendingsloven § 112 og familiemedlemmene deres
- Personer omfattet av forskriftens § 1 fjerde ledd
 - Refleksjonsperiode
 - Rett til å bli i landet mens søknad om oppholdstillatelse er til behandling
 - Rett til å bli i landet mens klage er til behandling

Oversikt over utenlandske statsborgeres rett til sosiale tjenester

Lovlig opphold + bopel	EØS-borgere med oppholdsrett etter utlendingsloven § 112	Lovlig opphold med særlige grunnlag	Lovlig opphold + ikke bopel	Ikke lovlig opphold + ikke bopel	Retten på statlig innkvartering
Fulle rettigheter	Fulle rettigheter	Fulle rettigheter	Begrensede rettigheter <ul style="list-style-type: none">• Opplysning, råd og veiledning• Økonomisk stønad og midlertidig botilbud inntil søkeren kan forventes å få bistand fra kilder i hjemlandet	Mer begrensede rettigheter <ul style="list-style-type: none">• Opplysning, råd og veiledning• I nødssituasjon: Økonomisk stønad og midlertidig botilbud i en kort periode, inntil søkeren i praksis kunne forlatt landet	Mest begrensede rettigheter <ul style="list-style-type: none">• Opplysning, råd og veiledning
Sosialtjenesteloven § 2	Forskriften § 1 tredje ledd	Forskriften § 1 fjerde ledd	Forskriften § 1	Forskriften § 4	Forskriften § 2

Kartlegge

Vurdere

Avgjøre

Følge opp

Håndtering i praksis

1. Har søkeren rett på statlig innkvartering?

Ja: Mest begrensede rettigheter

Nei: Se spørsmål 2

2. Har søkeren dokumentert lovlig opphold?

Ja: Se spørsmål 3

Nei: Mer begrensede rettigheter

3. Omfattes søkeren av forskriftens § 1 tredje eller fjerde ledd?

Ja: Fulle rettigheter

Nei: Se spørsmål 4

4. Har søkeren bopel i Norge?

Ja: Fulle rettigheter

Nei: Begrensede rettigheter

Kilder til fordypning

1. [Forskrift om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge](#)
2. [Rundskriv R35-00 til sosialtjenesteloven](#)
3. [Veileder for Nav-kontoret ved vurdering av lovlig opphold for EØS-borgere \(pdf\)](#)
4. [UDI 2011-037 Opphold på selvstendig grunnlag for EØS-borgere](#)

EØS-borgeres rettigheter til sosiale tjenester

- Konsekvenser av dette
- Videre oppfølging

Neste fredagsprat

Når?	Fredag 29. november kl. 09:00 til 10:00
Hva?	Foreløpig: Klagesaker

Presentasjonene våre finner du på [nettsidene våre for fredagspraten](#).

Har du tema eller spørsmål
som du ønsker at vi tar opp i
en kommende fredagsprat?

Forslag til tema eller spørsmål:
Fredagsprat med Statsforvalteren

